

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720200146
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720200146.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Gandžalu, PhD. a sudcov JUDr. Renáty Deákovéj a JUDr. Jozefa Zlochu, v konaní o návrhu navrhovateľa X.. K. F., nar. XX. januára XXXX, trvalým pobytom A. H. XXXX/XX, XXX XX U., t. č. bytom ul. A. H. XX, XXX XX U., právne zastúpeného spoločnosťou Lion Law Partners s.r.o., so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banské Bystrica, IČO: 36 862 461, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Michaela Bezáková, LL.M., proti manželke navrhovateľa K. F., nar. XX. septembra XXXX, trvalým pobytom A. H. XXXX/XX, XXX XX U., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Rybovičom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Nám. Štefana Moysesu 4, 974 01 Banská Bystrica, o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu T. F., nar. XX. júna XXXX, trvalým pobytom A. H. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/6/2020 - 386 zo dňa 21. októbra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen vo výroku o zverení maloletého T. F., nar. XX. júna XXXX na čas po rozvode manželstva rodičov (druhý výrok) a vo výroku o výživnom (tretí výrok) m e n í takto: Maloletého T. F., nar. XX. júna XXXX z v e r u j e na čas po rozvode manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky K. F., nar. XX. septembra XXXX s tým, že obidvaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach samostatne. Otec X.. K. F., nar. XX. januára XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého T. F., nar. XX. júna XXXX, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia bežným výživným vo výške 350,- Eur mesačne k rukám matky K. F., nar. XX. septembra XXXX a sumou 250,- Eur mesačne na tvorbu úspor na osobitný účet maloletého zriadený matkou, s tým, že na nakladanie s finančnými prostriedkami na tomto účte je potrebný súhlas súdu.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. 1. Okresný súd Zvolen ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“ resp. „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 21. októbra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) manželstvo navrhovateľa X.. K. F. a K. F. rod. D., uzatvorené dňa XX. júna XXXX vo U., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu U., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX rozviedol (prvý výrok). Maloletého T. F., nar. XX. júna XXXX (ďalej aj „maloletý“) zveril na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky K. F., nar. XX. septembra XXXX (ďalej aj „matka“), ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach (druhý výrok). Otcovi X.. K. F., nar. XX. januára XXXX (ďalej aj „otec“) uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia bežným výživným vo výške 350,- Eur mesačne k rukám matky a sumou vo výške 450,- Eur mesačne na tvorbu

úspor na osobitný účet maloletého, s tým, že na nakladanie s finančnými prostriedkami na tomto účte je potrebný súhlas súdu (tretí výrok). Matku zaviazal zriadiť maloletému osobitný účet a oznámiť ho otcovi do troch dní od vyhlásenia rozsudku (štvrtý výrok). Styk otca s maloletým neupravil (piaty výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (šiesty výrok).

1. 2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd konštatoval, že navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal rozvodu manželstva. Zároveň navrhol, aby maloletý syn bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky a on bol zaviazaný prispievať na jeho výživu výživným vo výške 250,- Eur mesačne. Tiež sa domáhal úpravy jeho styku s maloletým.

1. 3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal na vyjadrenia účastníkov konania a na vykonané dokazovanie, a po uvedení zákonných znení ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), § 217 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), § 18, § 22 a § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) priamo vo vzťahu k rozhodnutiu o rozvode manželstva uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že manželstvo účastníkov nesie znaky trvalého rozvratu, manželia spolu nežijú a nehospodária, a obmedzená je i ich vzájomná komunikácia. Obidvaja prezentujú odmietavý postoj k obnoveniu manželského spolužitia. Na základe toho ich manželstvo v zmysle § 23 ods. 1 Zákona o rodine rozviedol.

1. 4. V súvislosti s rozhodovaním o tom, ktorému z rodičov bude maloletý zverený na čas po rozvode do osobnej starostlivosti prvoinštančný súd poukázal na zákonné znenie ustanovenia § 24 ods. 1 Zákona o rodine a konštatoval, že otec navrhol, aby bol maloletý zverený na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke a matka s tým súhlasila. Keďže aj zo správy kolízneho opatrovníka maloletého vyplýva, že starostlivosť o maloletého je zo strany matky dobrá, matka má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletého a príkladne sa o neho stará, a ani maloletý nemá žiadne problémy, ktoré by sa týkali výchovného pôsobenia matky vo veci plnenia si školských povinností, prvoinštančný súd dospel k záveru, že je v najlepšom záujme maloletého, aby bol na čas po rozvode zverený do výchovy a opatery matke.

1. 5. V súvislosti s rozhodovaním o výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletému súd prvej inštancie poukázal na rozdielnosť návrhov otca a matky. Otec navrhoval, aby mu bola uložená vyživovacia povinnosť vo výške 250,- Eur mesačne a matka žiadala, aby mu bolo určené výživné vo výške 500,- Eur mesačne, pričom 400,- Eur mesačne by bol povinný platiť ako bežné výživné k jej rukám a 100,- Eur mesačne na tvorbu úspor. Prvoinštančný súd ďalej poukázal na to, že „určenie výživného spadá do kategórie mimosporových právnych vzťahov“ a preto „v rámci určovania výživného nie je viazaný návrhmi účastníkov a môže výživné určiť tak, ako to účastník resp. obaja navrhnú, môže určiť nižšie výživné, resp. môže určiť aj vyššie výživné ako je navrhnuté a to predovšetkým s ohľadom na tú skutočnosť, ak súd má za to, že výška výživného určená vyššia ako chce účastník resp. účastníci je v prospech maloletého a takto určené výživné môže osoba povinná platiť.“ Ďalej uviedol, že „prihliadal najmä na odôvodnenú potrebu maloletého, ako aj na možnosti a schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov, pričom v rámci majetkových pomerov prihliadal najmä na pravidelný príjem toho ktorého rodiča.“ Zároveň uviedol, že „v zásade je dôležitejšie sa zaoberať príjmom toho rodiča, ktorý je povinný platiť vyživovaciu povinnosť“ a že „maloleté deti majú zdieľať životnú úroveň svojich rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich potrieb.“ Následne priamo v súvislosti s rozhodnutím o určení vyživovacej povinnosti otca k maloletému uviedol, že „v prípade povinného t. j. otca maloletého, tento má v súčasnosti nadštandardný mesačný pravidelný príjem vo výške 3.170,- Eur v čistom. Z uvedeného vyplýva, že pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je preto smerodajná životná úroveň každého rodiča, ktorá sa pri určovaní výživného hlavne odvíja od jeho pravidelného príjmu a aj majetkových pomerov. Miera životnej úrovne povinného rodiča je zisťovaná rôznymi dôkazmi, pričom v tomto konaní predovšetkým, keďže súd hlavne vychádzal z príjmu povinného rodiča, ho mal preukázaný vo výške 3.170,- Eur mesačne za mesiace od mája roku 2019 do apríla roku 2020. Žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že by po apríli roku 2020 ku dňu vydania rozsudku došlo k výraznej zmene výšky príjmu otca.“ Keďže niektoré (v odôvodnení špecifikované) otcom vyčíslené osobné výdavky považoval za neodôvodnené, neopodstatnené resp. nadhodnotené, dospel k názoru, že „určené výživné spolu vo výške 800,- Eur mesačne je zo súčasného otcovho príjmu v celkovej výške 3.170,- Eur približne štvrtinovou položkou z jeho príjmu a preto takto určené výživné otec môže podľa súdu bez ohrozenia svojich potrieb plniť.“ Ďalej prvoinštančný súd v tejto súvislosti uviedol, že „bežné výživné určil na sumu 350,- Eur mesačne a to aj v súvislosti s vyčíslením nákladov na maloletého matkou ako aj na jej ďalšieho syna, ktorý je už síce plnoletý, avšak v súčasnosti študuje na vysokej škole

Univerzite Tomáše Baťu v Zlíne v České republice a matka má voči nemu vyživovaciu povinnosť. Matka v súčasnosti oproti otcovi nedosahuje ani polovicu jeho príjmu a to príjmu z práce vo výške 893,- Eur, ďalej z príjmu prenájmu bytu vo výške 297,41 Eur v čistom a prenájmu nehnuteľnosti v obci J. vo výške 382,70 Eur.“ Okrem toho poukázal na to, že „ten rodič, ktorému je dieťa zverené do výchovy a opatery sa svojou osobnou starostlivosťou o dieťa podieľa aj určitým nepeňažným plnením voči dieťaťu tým, že maloleté dieťa je permanentne u neho a táto starostlivosť je započítavaná aj v časti do výživného.“ Z uvedeného dôvodu preto určil bežné výživné vo výške 350,- Eur mesačne. Ohľadom výživného vo forme tvorby úspor vo výške 450,- Eur mesačne prvoinštančný súd poukázal na ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine a uviedol, že ho taktiež určil „s ohľadom na majetkové pomery a schopnosti otca, predovšetkým na jeho súčasný príjem.“ Zároveň uviedol, že „by nebolo spravodlivé keby súd určil, že uvedené výživné má byť priamo určené ako bežné výživné v celkovej sume 800,- Eur, pretože v tomto prípade by mohlo dôjsť k tomu, že toto výživné by nebolo použité na bežnú výživu maloletého, ale napr. aj na iné veci, ktoré by sa výživy maloletého netýkali a z tohto dôvodu teda má súd za to, že časť výživného, ktoré otec má platiť sa bude ukladať na bežný účet, s ktorým nebude môcť matka nakladať bez súhlasu súdu.“

1. 6. V odôvodnení rozhodnutia ktorým prvoinštančný súd rozhodol, že styk otca s maloletým neupravuje poukázal na to, že na základe § 38 ods. 1 a 2 Zákona o rodine (správne C.m.p. - poznámka odvolacieho súdu) a článkov 3 ods. 1, 12 ods. 1 a 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa súd musí v každom prípade prihliadať na názor dieťaťa, pričom tento názor berie do úvahy v kontexte schopnosti dieťaťa vyjadrovať svoje vlastné názory, ktoré zodpovedajú jeho veku a úrovni. Mal za to, že „nakoľko maloletý už mal 14 rokov, jeho rozumová schopnosť a vyspelosť je na takej úrovni, aby sa k úprave styku s otcom vedel vyjadriť, či podľa neho je potrebné upravovať styk alebo nie, a aby sa mohol vyjadriť k úprave styku do minulosti, teda ako tento styk prebieha, či je to v jeho prospech, či si želá iný rozsah styku, či už zúženejší resp. rozšírenejší.“ Následne uviedol, že z vyjadrenia maloletého jednoznačne vyplynulo, že v súčasnosti by mu nevyhovovalo pevné určenie styku, styk ktorý sa s otcom realizuje je realizovaný po vzájomnom dohovore s ním. Maloletý sa priamo vyjadril, že v súčasnosti sa necíti na to, aby sa styk realizoval tak, že by bol u otca cez celý víkend a teda aj vtedy, keď by tam musel spať. Styk tak ako je teraz realizovaný mu vyhovuje. Zároveň prvoinštančný súd poukázal na to, že ani otec nepreukázal, že by sa domáhal rozšírenejšieho styku a ani to, že by mu matka nejakým spôsobom styk so synom zakazovala resp. neumožňovala.

1. 7. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 52 C.m.p.

2. 1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie, ktorým napadol rozsudok vo výroku o zverení maloletého na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke (druhý výrok) a to v časti, kde bolo určené, že matka bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, a vo výroku, ktorým mu bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletému (tretí výrok). Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že maloletého zveruje na čas po rozvode manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky s tým, že obidvaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach samostatne, a jemu uloží vyživovaciu povinnosť prispievať na výživu maloletého vždy do 20. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva bežným výživným vo výške 250,- Eur mesačne k rukám matky a sumou 150,- Eur mesačne na tvorbu úspor na osobitný účet maloletého, s tým, že na nakladanie s finančnými prostriedkami na tomto účte je potrebný súhlas súdu.

2. 2. V odôvodnení odvolania týkajúceho sa výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky v časti, kde prvoinštančný súd určil, že matka bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach uviedol, že síce súhlasí so zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky, nesúhlasí ale s tým, aby len táto bola oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Poukázal na zákonné znenie ustanovenia § 28 Zákona o rodine a uviedol, že je nažive, je plne spôsobilý na právne úkony, nebol pozbavený rodičovských práv a tieto mu ani neboli obmedzené alebo pozastavené, a teda je plne spôsobilý vykonávať rodičovské práva v súlade s § 28 Zákona o rodine. Napriek tomu, že pri rozvode manželstva súd musí obligatórne uviesť vo výroku rozsudku zastupovanie a správu majetku maloletého, výkon týchto rodičovských práv aj po rozvode manželstva naďalej patrí obidvom rodičom. Zásadne v bežných veciach týkajúcich sa maloletého môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. Súd prvej inštancie teda v tejto časti výroku bezdôvodne rozhodol v rozpore s ustanovením § 28 Zákona o rodine.

2. 3. V ďalšej časti odôvodnenia odvolania namietal nesprávne určenie výšky jeho vyživovacej povinnosti a to vo forme bežného výživného vo výške 350,- Eur mesačne, tak aj vo forme tvorby úspor vo výške 450,- Eur mesačne.

2. 3. 1. V súvislosti s určením bežného výživného pre maloletého vo výške 350,- Eur mesačne namietal, že súd prvej inštancie pochybil, keď nezistil skutočný stav vecí, nesprávne skutkovo vyhodnotil predložené listinné dôkazy preukazujúce jeho majetkové pomery a majetkové pomery matky, ale aj výšku oprávnených potrieb maloletého, pretože z dokladov predložených matkou nevyplývajú také náklady na maloletého, ktoré by odôvodňovali určenie bežného výživného vo výške 350,- Eur mesačne. Zároveň v tejto súvislosti namietal, že prvoinštančný súd vychádzal za jeho priemerného čistého príjmu za obdobie máj 2019 až apríl 2020, ktorý nebol v tomto období 3.170,98,- Eur, pričom v tejto sume bolo zohľadnené aj čerpania rekreačného poukazu vo výške 275,- Eur a aj vyplatené mimoriadne prémie, ktoré boli de facto formu náhrady za nevyčerpanú dovolenku. Ďalej namietal, že prvoinštančný súd spochybnil opodstatnenosť a dôvodnosť jeho deklarovaných osobných výdavkov, napr. výdavky na jeho jediný športových koníček, ktorým je bowling, či na rehabilitácie, saunu, bazén a posilňovňu. Ide o výdavky, ktoré vynakladá na svoje záujmové aktivity, ale i na riešenie svojich zdravotných problémov a nepovažuje ich za neprimerané a nedôvodné. Za neprimeraný výdavok nepovažuje ani svoju tvorbu úspor (100,- Eur mesačne), pretože týmto spôsobom sa snaží do budúcnosti zaistiť si vlastnú finančnú stabilitu pre prípad ochorenia či iného dôvodu poklesu alebo výpadku príjmu tak, aby bol dlhodobo schopný uhrádzať všetky výdavky spojené so starostlivosťou o maloletého a dopriať mu čo možno najvyšší životný štandard. Ďalej namietal nesprávne zistenie skutočnej výšky príjmu matky. V tejto súvislosti poukázal na jej konkrétne čiastkové príjmy z prenájmu nehnuteľností a konštatoval, že po započítaní týchto jej príjmov z prenájmu nehnuteľností a jej príjmu z pracovného pomeru (vrátane 13. a 14. platu) jej priemerný čistý mesačný príjem predstavuje 1.759,- Eur. Zo zistených výdavkov na maloletého je na plnohodnotné zabezpečenie jeho potrieb postačujúce ním navrhované bežné výživné vo výške 250,- Eur mesačne.

2. 3. 2. V súvislosti s rozhodnutím prvoinštančného súdu, ktorým mu uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo forme tvorby úspor vo výške 450,- Eur mesačne namietal, že v tejto časti je rozhodnutie prvoinštančného súdu svojvoľné a nepreskúmateľné, pretože z odôvodnenia tejto časti rozhodnutia nie je zrejmé z čoho prvoinštančný súd pri určení uvedenej výšky výživného vo forme tvorby úspor vychádzal a nie je zrejmé ani to, aký cieľ týmto rozhodnutím sledoval. V podstate len uviedol, že výživné vo výške 800,- Eur mesačne predstavuje štvrtinu jeho príjmu a nebolo by spravodlivé, keby táto suma bola určená ako bežné výživné. Aj v tomto prípade otec zopakoval námietku, že súd prvej inštancie sa zameril len na jednu z podmienok pre uloženie povinnosti uhrádzať výživné vo forme tvorby úspor a to na jeho majetkové pomery. Nijako sa nezaoberal skutočnosťou, či na strane maloletého existujú odôvodnené potreby, ktoré je potrebné do budúcnosti zabezpečiť tvorbou úspor. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere neobsahuje žiadnu argumentáciu, ktorou by súd prvej inštancie vysvetlil, naplnenie akých potrieb maloletého sledoval uložením povinnosti platiť výživné vo forme tvorby úspor vo výške 450,- Eur mesačne. Zároveň otec v tejto súvislosti poukázal na to, že zatiaľ čo na jednej strane prvoinštančný súd odmietol u neho akceptovať pravidelnú tvorbu finančnej rezervy vo výške 100,- Eur mesačne, na strane druhej ho zaviazal na tvorbu úspor v prospech maloletého vo výške 450,- Eur mesačne nad rámec bežného výživného.

3. 1. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti potvrdil.

3. 2. V súvislosti s odvolaním otca týkajúcim sa výroku o zverení maloletého do jej osobnej starostlivosti v časti, kde prvoinštančný súd určil, že ona bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, uviedla, že ide o rozhodnutie v súlade s návrhom otca. Zmenu návrhu v tejto časti nenavrhol ani počas troch pojednávaní, pričom na poslednom pojednávaní bol zastúpený právnu zástupkyňou, ktorá taktiež túto zmenu nenavrhol v podobe, v akej sa jej domáha v odvolaní. Vzhľadom na to, že predmetnú formuláciu, ktorá je súčasťou výroku prvoinštančného súdu navrhol sám otec a na pojednávaní s tým obidvaja rodičia súhlasili, teda v tomto smere išlo o dohodu rodičov, prvoinštančný súd nemal dôvod bližšie sa s týmto aspektom zaoberať. Zároveň uviedla konkrétnu argumentáciu, ktorou zdôvodňovala, že v prípade akceptovania otcovho návrhu by mohli nastať „absurdné situácie“.

3. 3. V súvislosti s odvolaním otca týkajúcim sa výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého bežným výživným vo výške 350,- Eur mesačne k jej rukám a sumou vo výške 450,- Eur mesačne na tvorbu úspor na osobitný účet maloletého, spochybňovala odvoláciu argumentáciu otca, že určená vyživovacia povinnosť nekorešponduje s odôvodnenými potrebami maloletého, že nezohľadňuje jej reálny príjem a z neho plynúcu potrebu participovať na výživnom pre maloletého a že vychádza z nedostatočného skúmania jeho pomerov, teda príjmov, ale aj jeho opodstatnených výdavkov. Podľa jej názoru súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí všetky uvedené aspekty vyhodnotil a zohľadnil, a v odôvodnení rozsudku náležite odôvodnil.

4. Kolízny opatrovník maloletého sa k odvolaniu sa nevyjadril.

5. S ďalšími vzájomnými vyjadreniami otca a matky sa odvolací súd oboznámil, ale nepovažoval za hospodárne premieťať ich obsah do písomného vyhotovenia odôvodnenia rozhodnutia, nakoľko tieto vyjadrenia už neobsahovali žiadne nové relevantné tvrdenia, obaja rodičia len sponchybňovali vyjadrenia toho druhého, čiže táto ich argumentácia nebola objektívne spôsobilá mať zásadný vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výroku o zverení maloletého na čas po rozvede do osobnej starostlivosti matke (druhý výrok) a to v časti, kde bolo určené, že matka bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, a vo výroku, ktorým bola otcovi určená vyživovacia povinnosť voči maloletému (tretí výrok) podľa § 388 CSP zmenil, pretože v tejto časti rozhodnutia neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

7. 1. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

7. 2. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

7. 3. Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

8. Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že zastupovanie maloletého dieťaťa a správa jeho majetku je súčasťou rodičovských práv a povinností, a tieto rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia okrem prípadov, upravených ustanovením § 28 ods. 3 Zákona o rodine. Je pravdou, že v rámci prvoinštančného konania otec nenavrhol, aby súčasťou výroku o zverení maloletého na čas po rozvede do osobnej starostlivosti matke bol aj výrok, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach budú oprávnení obidvaja rodičia. Požiadavku takejto úpravy vzniesol až v odvolaní. Keďže toto konanie prebieha v režime civilného mimosporového konania, kde sa neuplatňuje koncentračná zásada a v prejednávanej veci neexistuje žiadna okolnosť v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 28 ods. 3 Zákona o rodine, neexistuje žiadny skutkový alebo právny dôvod na to, aby i napriek zvereniu maloletého na čas po rozvede do osobnej starostlivosti matke, súd po rozvede neumožnil zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach obidvom rodičom. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v tomto výroku zmenil tak, že obidvaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach samostatne. V súvislosti s argumentáciou matky uvedenou vo vyjadrení k odvolaniu, že v dôsledku takejto úpravy by mohli nastať „absurdné situácie“ odvolací súd uvádza, že samostatné zastupovanie a spravovanie majetku maloletého sa týka výlučne bežných vecí, kde nie je potrebný súhlas druhého rodiča a teda nemôže dôjsť k „absurdným situáciám“, ktoré príkladom uvádzala matka vo vyjadrení. Samozrejme, v prípade zastupovania a spravovania majetku maloletého, ktoré by sa netýkalo bežných vecí je potrebný konzensus obidvoch rodičov, a v prípade jeho absencie bude potrebné rozhodnutie súdu.

9. 1. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. 2. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. 3. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

9. 3. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. 4. Podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

10. Z citovaných ustanovení vyplýva, že u povinnej osoby sú rozhodujúce objektívne reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné. Povinnosť obidvoch rodičov starať sa o výživu detí je odrazom zásady, podľa ktorej sa na zabezpečení osobných potrieb a výživy maloletého dieťaťa podieľajú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych možností a schopností (v ktorých sa zohľadňuje i vzdelanie, zdravotný stav, eventuálne iné relevantné skutočnosti, ktoré majú vplyv na ich sociálny status a materiálne a finančné zázemie) a podľa pomeru ich zárobkov (resp. finančného príjmu) a celkovej finančnej a sociálnej situácie. Zákonná úprava vychádza z predpokladu, že osobná starostlivosť o maloleté dieťa, ktorú poskytuje jeden z rodičov, predstavuje materiálnu hodnotu v určitom rozsahu porovnateľnú s finančným príspevkom, ktorý poskytuje druhý rodič vo forme výživného. Náročnosť osobnej starostlivosti o dieťa je samozrejme determinovaná vekom dieťaťa a ďalšími relevantnými aspektmi (napr. zdravotným stavom a pod.). Pri určovaní výšky výživného podľa citovaných ustanovení je potrebné predovšetkým brať ohľad na potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa. Ich miera je podľa okolností prípadu rôzna, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa, školského zaradenia, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, jeho kultúrno-spoločenských potrieb, športových záujmov a podobne. Toto však nie sú jediné relevantné kritériá, ktoré sa pri určovaní výšky výživného zohľadňujú, pretože potreby dieťaťa sa skúmajú aj vo vzťahu k životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Pri vyššej životnej úrovni rodiča, ktorý je povinný platiť výživné, súd určí výživné pre maloleté dieťa vo výške, ktorá prevyšuje jeho reálne odôvodnené potreby, dokonca vo výške umožňujúcej tvorbu úspor, podľa vyššie citovaného § 63 ods. 3 Zákona o rodine. Naopak, pri priemernej alebo nižšej životnej úrovni rodiča, resp. pri jeho priemernom alebo nižšom finančnom príjme sa určuje také výživné, ktoré pokryje reálne odôvodnené alebo aspoň nevyhnutné potreby maloletého dieťaťa. Povinnosť obidvoch rodičov rovnako sa starať o výživu detí neznamená mechanickú rovnosť, ale to, že úhradu potrieb na výživu dieťaťa poskytujú obidvaja rodičia podľa svojich objektívnych schopností a pomeru svojich finančných a materiálnych možností.

11. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že bežné výživné vo výške 350,- Eur mesačne spĺňa všetky uvedené zákonné aspekty, teda zabezpečuje splnenie primárnej zákonnej podmienky pre určenie výživného, ktorou je zabezpečenie oprávnených potrieb maloletého (objektívne vyplývajúcich z jeho veku a školského zaradenia), v rozsahu primeranom životnej úrovni povinného rodiča, teda otca. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že v období máj 2019 až apríl 2020 mal otec priemerný čistý mesačný príjem cca 3.100,- Eur a ani v odvolaní netvrdil (a už vôbec nepreukázal) takú zásadnú negatívnu zmenu jeho príjmu v ďalšom období, ktorá by objektívne sponchybovala dôvodnosť a opodstatnenosť uvedeného bežného výživného. I po zohľadnení ním deklarovaných nákladov na uspokojenie jeho životných potrieb a výdavkov na jeho relaxačné činnosti (bowling, sauna, bazén a posilňovňa) mu zostanú dostatočné finančné prostriedky na to, aby platil bežné výživné vo výške 350,- Eur mesačne, ale i výživné vo forme tvorby úspor v zmysle vyššie citovaného § 63 ods. 3 Zákona o rodine vo výške 250,- Eur mesačne. Takto určené výživné teda v žiadnom prípade neohrozí zabezpečenie jeho dôvodných a objektívne opodstatnených osobných potrieb a keďže nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ani zabezpečenie základných, prípadne dôvodných a objektívne opodstatnených osobných potrieb inej osoby. Odvolací súd určenie vyššej sumy výživného vo forme tvorby úspor vzhľadom na vek maloletého a z toho vyplývajúcu predpokladanú dobu tvorby úspor, ale i s ohľadom na príjem otca nepovažoval za dôvodné. Takto určená celková výška vyživovacej povinnosti otca zároveň dáva potenciálny priestor na eventuálne možné zvyšovanie výživného v prípade zmeny okolností na strane maloletého v dôsledku jeho vyššieho veku, zmeny jeho školského zaradenia a pod.

12. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

13. Odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku prvoinštančného súdu o rozvode manželstva (prvý výrok), o povinnosti zriadiť maloletému osobitný účet (štvrtý výrok), o neupravení styku otca s maloletým (piaty výrok) a o trovách konania (šiesty výrok), zostali nedotknuté (§ 367 ods. 2, 3 C.s.p.).

14. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 C.m.p. a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).